

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Питання, задачі та завдання для поточного та
підсумкового контролю

з дисципліни «СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Харків - 2023 р.

Модуль 1.

Перевірочний тест. Соціальна психологія особистості та спілкування

1. Офіційною датою народження соціальної психології вважається:

- А) 1208 рік
- Б) 1808 рік
- В) 1908 рік
- Г) 2008 рік

2. Аналіз поведінки людини згідно з формулою П=С-О-Р характерний для:

- А) необехівіоризму
- Б) неофрейдизму
- В) когнітивізму
- Г) інтеракціонізму

3. Процедура, в ході якої дослідник відкриває учасникам справжні цілі проведеного дослідження та проводить психологічну реабілітацію піддослідних, називається:

- А) праймінг
- Б) моніторинг
- В) брифінг
- Г) дебрифінг

4. Найбільш близьким за змістом (синонімом) поняттю Я-концепція виступає поняття:

- А) самооцінка
- Б) самосвідомість
- В) саомоніторинг
- Г) самоінвалідація

5. Емоційно-когнітивний стан людини, що характеризує його ставлення до самого себе, називається:

- А) соціальна установка
- Б) саомоніторинг
- В) самооцінка
- Г) Я-концепція

6. Процес, у ході якого ознаки ситуації включають нашу пам'ять і активізують цим якийсь аспект самосвідомості, називається:

- А) моніторинг
- Б) праймінг
- В) брифінг
- Г) дебрифінг

7. Більшою мірою схильні до соціального впливу люди з:

- А) екстернальним локусом контролю
- Б) інтернальним локусом контролю
- В) схильність до соціального впливу не залежить від локусу контролю
- Г) екстернали та інтернали однаково піддаються соціальному впливу

8. Здатність людини демонструвати такий образ, який був би приємний оточуючим, називається:

- А) Я-концепція
- Б) самооцінка
- В) саомоніторинг
- Г) самоінвалідація

9. Тенденція віддавати перевагу диспозиційним, ігноруючи ситуаційні пояснення поведінки інших людей, називається:

- а) каузальна атрибуція
- Б) фундаментальна помилка атрибуції
- В) хибна унікальність
- Г) хибний консенсус

10. До ситуаційних факторів, що впливають на поведінку індивіда, належить:

- А) локус контролю індивіда
- Б) низький рівень самомоніторингу
- В) сварка з друзями
- Г) самооцінка

11. До паралінгвістичних каналів комунікації можна віднести:

- А) темп промови
- Б) мову
- В) погляд
- Г) жест

12. Міжособистісна дистанція між партнерами зі спілкування, що коливається в межах від 3,5 до 7,5 метрів, називається:

- А) інтимна зона
- Б) особистісна зона
- В) соціальна зона
- Г) офіційна зона

13. Когнітивна схема, до якої включені різні ознаки, риси, особливості, що асоціюються у нас із людьми певного типу, а також з речами, предметами, і навіть із ситуаціями та обставинами, називається:

- А) самооцінка
- Б) стереотип
- В) прототип
- Г) Я-концепція

14. Вплив, який надають люди або організації, які мають спеціальні знання, професійні навички, вміння, здібності, називається:

- А) вплив покарання та примусу
- Б) експертний вплив
- В) референтний вплив
- Г) вплив влади та закону

15. Класичні «експерименти з відрізками» було проведено:

- А) Музафером Шерифом
- Б) Соломоном Ашем
- В) Стенлі Мілграмом
- Г) Філіпом Зімбардо

16. Поступка у відповідь на непрямий (тобто не виражений у формі вимоги), але, разом з тим такий, що відчувається індивідом, тиск групи, що стереотипує його поведінку, а також переконання та спосіб мислення, називається:

- а) соціальний вплив
- Б) поступливість
- В) підпорядкування
- Г) конформізм

17. Відповідно до теорії когнітивного дисонансу, для того, щоб зміна поведінки спричинила зміну установок, необхідно:

- А) щоб наслідки поведінки індивіда були неприємні та неприйнятні для нього самого
- Б) щоб він не відчував особисту відповідальність за свою поведінку
- В) щоб людина пояснювала свою поведінку ситуаційними причинами
- Г) щоб наслідки поведінки викликали позитивні емоції у людини

18. У ході досліджень впливу установок на поведінку було виявлено, що в екстремальній, небезпечній ситуації:

- А) екстремальна ситуація ніяк не впливає на зв'язок установка-поведінка
- Б) вплив соціальних установок на поведінку зростає
- В) вплив соціальних установок на поведінку знижується

Г) установки взагалі ніколи не впливають на поведінку

19. Відповідно до теорії паралельного процесу, що пояснює те, як формуються установки, навіювання йде по:

а) центральному процесу

Б) периферійний процес

В) і по центральному, і по периферійному одночасно

Г) у цій теорії немає поняття «периферійний процес»

20. Сприятлива або несприятлива оціночна реакція на будь-що або будь-кого, яка виражається в думках, почуттях, цілеспрямованій поведінці, називається:

А) соціальна установка

Б) стереотип

в) прототип

Г) Я-концепція

Модуль 2.

Перевірочний тест. Соціальні групи.

1. Активне дослідження соціальних груп в соціальній психології починається:

А) наприкінці XIX століття

Б) у 30-ті роки XX століття

В) у другій половині XX століття

Г) наприкінці XX ст.

2. Ваша сім'я – це:

А) мала первинна група

б) мала вторинна група

В) велика первинна група

Г) велика вторинна група

3. Позитивно-упереджене сприйняття своєї групи називається:

А) внутрішньогруповий фаворитизм

Б) міжгрупова дискримінація

В) соціальне сприяння

Г) соціальне гальмування

4. Установки та поведінка, за допомогою яких затверджується домінування однієї гендерної групи над іншою називається:

а) расизм

Б) націоналізм

в) сексизм

Г) соціальний конфлікт

5. Зумовлені упередженнями, несправедливі дії щодо членів певних соціальних груп називаються:

а) соціальний прототип

Б) соціальний стереотип

в) упередження

Г) дискримінація

6. Когнітивна схема, що створюється щодо будь-яких етнічних, гендерних, вікових, релігійних груп називається:

а) соціальний прототип

Б) соціальний стереотип

в) упередження

Г) дискримінація

7. До структурних характеристик групи НЕ ВІДНОСИТЬСЯ:

А) система статусів та ролей

- Б) групові норми
- В) комунікація у групі
- Г) групова поляризація

8. Статусні характеристики, що безпосередньо пов'язані з тими завданнями, які вирішує група, називаються:

- а) конкретними
- Б) абстрактними
- В) дифузними
- Г) розмитими

9. До централізованих схем комунікації групи належить:

- А) фронтальна
- Б) ланцюгова
- В) кругова
- Г) повна

10. «Ефект Рінгельмана» полягає в тому, що:

- А) чим більше людей працює у групі, тим менший індивідуальний внесок кожного з них
- Б) чим більше людей працює у групі, тим більший індивідуальний внесок кожного з них
- В) чим менше людей працює у групі, тим менший індивідуальний внесок кожного з них
- Г) ефективність роботи у групі не залежить від кількості її учасників

11. Режим мислення, що виникає у людей у тому випадку, коли пошуки консенсусу стають настільки домінуючими для згуртованої групи, що вона схильна відкидати реалістичні оцінки альтернативного способу дій (найчастіше він зустрічається у діях політичної та військової еліти), називається:

- А) соціальна лінощі
- Б) брейнстормінг
- В) групове мислення (огруплення мислення)
- Г) соціальна фасилітація

12. Французький соціальний психолог Серж Московичі, вважав, що:

- А) більшість ЗАВЖДИ впливовіша за меншість
- Б) меншість ЗАВЖДИ впливовіша за більшість
- В) група – це згуртоване об'єднання однодумців, тому в ньому немає меншості
- Г) вплив меншості на більшість відрізняється від зворотного впливу, тому що меншість повинна мати особливі характеристики (впевненість у собі, послідовність дій, здатність залучати прихильників), щоб добиватися впливу на групу.

13. Перше теоретичне пояснення «ефекту аудиторії», що полягає в тому, що підвищене збудження, що виникає в присутності інших людей, покращує виконання простих завдань і погіршує виконання складних, належить:

- А) Флойду Олпорту
- Б) Курту Левіну
- В) Роберту Зайонцу
- Г) Ентоні Мейо

14. Негативна установка по відношенню до певної соціальної групи, що містить негативні емоції, називається:

- а) соціальний прототип
- Б) соціальний стереотип
- в) упередження
- Г) дискримінація

15. Більшість соціальних психологів вважають, що такі явища, як етноцентризм та групоцентризм сприяють:

- А) поліпшення взаєморозуміння між різними групами
- Б) підвищення самооцінки індивідів та групи в цілому
- В) зменшенню групової згуртованості

Г) збільшення чисельності контактів з іншими соціальними групами

16. У «табірних експериментах» М. Шерифа підлітки як стиль поведінки під час вирішення конфлікту використовували:

А) стиль пристосування

Б) стиль компромісу

В) стиль ігнорування

Г) стиль співробітництва

17. Вирішення конфлікту нейтральною третьою стороною, яка вивчила обидві точки зору, прийшла до висновку і змусила обидві сторони погодитися з такою формою вирішення спорів, називається:

А) арбітраж

Б) посередництво

В) групова поляризація

Г) соціальна фасилітація

18. Стиль поведінки у конфлікті, суть якого у тому, що сторони прагнуть врегулювати розбіжності при взаємних поступках, називається:

А) стиль пристосування

Б) стиль компромісу

В) стиль ігнорування

г) конкуренції

19. Назвіть та опишіть основні стилі поведінки у конфлікті.

20. Назвіть основні причини упереджень. Наведіть приклади (2-3) упереджень, які є в українському суспільстві. Поясніть причини їхнього існування.

Перевірочний тест. Соціальна психологія великих соціальних груп та колективної поведінки

1. До соціальної психології великих соціальних груп належить:

А) соціальна психологія сім'ї

Б) соціальна психологія колективу

в) соціальна психологія класів

Г) соціальна психологія спілкування

2. Відносно стихійна, неорганізована, досить непередбачувана і незапланована поведінка багатьох людей, які реагують на невизначену або загрозову ситуацію, яка залежить від взаємної стимуляції учасників, називається:

А) колективна поведінка

Б) інституційна поведінка

В) поведінка натовпу

Г) масова поведінка

3. Сукупність людей, яких хвилює одна й та сама тема, але вони не знаходяться в безпосередній просторовій близькості один від одного і діють незалежно, називається:

А) колективна поведінка

Б) компанія друзів

В) поведінка натовпу

Г) масова поведінка

4. Учасників релігійної служби можна назвати:

А) випадковим натовпом

Б) конвенційним натовпом

В) експресивним натовпом

Г) діючим натовпом

5. Вид діючого натовпу, в якому люди вступають у неорганізований конфлікт за володіння певними цінностями, називається:

А) агресивним натовпом

- Б) повстанським натовпом
- В) корисливий натовп
- Г) панічним натовпом

6. Теорія Г. Лебона, яка пояснює особливості поведінки людини в натовпі називається:

- А) теорія поразки
- Б) теорія зараження
- В) теорія заперечення
- Г) теорія відображення

7. «Холодна війна» між СРСР та США – це яскравий приклад:

- А) масової істерії
- Б) моди
- В) манії
- Г) захоплення

8. До форм поведінки натовпу належить:

- А) масова істерія
- Б) мода
- В) манія
- Г) паніка

9. Масове суспільство виникло:

- А) у II столітті до н.
- Б) у XV столітті
- В) у XVIII столітті
- Г) у XX столітті

10. До характеристик колективної поведінки НЕ ВІДНОСИТЬСЯ:

- А) спонтанність
- Б) анонімність
- В) раціональність
- Г) емоційність

11. Залежно від того, які емоційні потреби людей задовольняються, чутки бувають:

- А) раціональні та фантастичні
- Б) слух-бажання, слух-лякало, агресивний слух
- В) політичні, економічні, екологічні
- Г) спонтанні та навмисні

12. Захоплення, яке має нав'язливий характер, називається:

- а) масова істерія
- Б) мода
- В) манія
- г) паніка

13. Твердження про те, що натовп впливає певні типи людей та сприяє прояву поведінки, до якої ці люди і так схильні, належить:

- а) теорії конвергенції
- Б) теорії зараження
- В) теорії політичного протесту
- Г) теорії виникнення норм

14. Теза про те, що учасники натовпу таким чином висловлюють невдоволення існуючим соціальним та політичним устроєм, була сформульована в:

- А) теорії конвергенції
- Б) теорії зараження
- В) у теорії політичного протесту
- Г) у теорії виникнення норм

15. До соціально-психологічних факторів, які можуть сприяти виникненню паніки, належать:

- А) тривале безсоння
- Б) загальна напруженість у суспільстві
- В) несподіванка, переляк
- Г) низький рівень групової згуртованості

16. До фізіологічних факторів, які можуть сприяти виникненню паніки, належать:

- А) алкогольне чи наркотичне сп'яніння
- Б) загальна напруженість у суспільстві
- В) несподіванка, переляк
- Г) низький рівень групової згуртованості

17. Назвіть причини появи у натовпу особливих рис, відмінних від характеристик індивідів, які до неї входять.

18. Назвіть форми організованого протесту та наведіть приклади кожної з форм.

19. Назвіть фактори, від яких залежить інтенсивність чуток

20. Наведіть приклади слуху-бажання, слуху-лякала та агресивного слуху, які функціонують в українському суспільстві.

Підсумкова робота з курсу.

Завдання 1

Підготуйте невелике повідомлення-презентацію на тему: «Найвидатніший соціальний психолог» або «Найвідоміший експеримент у соціальній психології». (1,3,5 № у списку в журналі – психолог, 2, 4, 6. № – експеримент).

Час усного виступу 3-4 хвилини.

У відповіді повинні бути присутні такі основні моменти:

- 1) що зроблено для соціальної психології цим ученим або у чому полягає зміст експерименту;
- 2) чому ви вважаєте цей експеримент або цього вченого видатним, у чому полягає їх внесок у соціальну психологію;
- 3) які «наслідки» цього експерименту або діяльності вченого, як вони вплинули на суспільство.

Завдання 2

Напишіть есе з соціальної психології. Це підсумкова контрольна робота із усього курсу, яку умовно можна назвати: «Мої думки й враження після вивчення курсу соціальної психології». Робота пишеться у вільній формі, але в ній повинні бути висвітлені такі запитання:

1. Яке місце цей предмет займає у професійній підготовці соціолога (потрібний – не потрібний і чому ви так вважаєте).
2. Що сподобалося й що не сподобалося у ході вивчення цього предмета (це можуть бути якісь теми, манера викладання, домашні завдання, лекції, семінари і т.д.)

3. Які висновки ви зробили, і які уроки витягли для себе після вивчення соціальної психології як люди, що живуть у суспільстві й взаємодіють з іншими людьми і як майбутні соціологи (не менш 5 уроків).

Правила оформлення есе:

Текст набирається на комп'ютері (TimesNewRoman 14, полуторний інтервал) або (у крайньому випадку) пишеться розбірливим почерком. Обсяг роботи - 4000-7000 тисяч знаків або 2-4 сторінки.

Контрольні питання з курсу до екзамену.

1. Соціальна психологія як наука та культурний феномен. Предмет соціальної психології.
2. Зв'язок та співвідношення соціальної психології з іншими науками (соціологією, психологією, антропологією).
3. Методи збору та аналізу інформації: спостереження, експеримент, аналіз документів, опитування.
4. Етика експериментального дослідження. Дебрифінг.
5. Необіхевіористська орієнтація в соціальній психології.
6. Психоаналітична орієнтація в соціальній психології.
7. Інтеракціонізм як „соціологічна” орієнтація в соціальній психології.
8. Когнітивістська орієнтація в соціальній психології.
9. Поняття особистості в соціальній психології.
10. Поняття і структура Я-Концепції.
11. Я-концепція та самооцінка.
12. Поняття самомоніторингу та його види.
13. Поняття локусів контролю та його різновиди.
14. Поняття емпатії та її канали.
15. Наслідки втрати особистісного контролю та реактивний психічний спротив.
16. Загальна характеристика процесу міжособистісного сприйняття.
17. Вплив зовнішності на сприйняття. Фактори зовнішньої привабливості.
18. Методи та прийоми соціального пізнання: евристика, каузальна схема, помилковий консенсус, каузальна атрибуція.
19. Процес соціального пізнання та його стадії. Первинна категоризація, підтвердження, ефект самоздійснюваних пророцтв.
20. Поняття міжособистісної комунікації, її канали.
21. Вербальні засоби комунікації. Мовні табу.
22. Невербальні засоби комунікації.
23. Комунікація і брехня. Вербальні та невербальні засоби виявлення брехні.
24. Поняття, стратегії та види соціального впливу.
25. Поняття та соціальна сутність конформізму. Класичні експерименти по вивченню конформізму.
26. Поступливість і маніпулятивні прийоми впливу.

27. Підпорядкування як засіб соціального впливу. Експеримент Стенлі Мілграма.
28. Поняття, компоненти та дослідження соціальної установки.
29. Фактори, що впливають на зв'язок установки і поведінки.
30. Джерела й принципи формування установок.
31. Теоретичні пояснення процесу формування установок. (Модель послідовних стадій та модель паралельного процесу).
32. Теорії зміни установок. (Теорія соціальних суджень. Теорія когнітивного балансу. Теорія когнітивного дисонансу).
33. Процес переконання як зміна установок. Складові процесу переконання та їхня характеристика.
34. Група як суб'єкт діяльності. Історія дослідження груп у соціальній психології.
35. Поняття й види груп.
36. Поняття, розмір і підходи до вивчення малої групи.
37. Структура малої групи.
38. Вплив інших людей на поведінку індивіда.
39. Поняття, причини та наслідки соціальної лінощі.
40. Групові процеси: групова поляризація та огруплення мислення.
41. Вплив групової меншості та його дослідження у соціальній психології.
42. Форми й особливості міжгрупових відносин. Феномени етноцентризму і групоцентризму та їх вивчення в соціальній психології.
43. Поняття та теоретичні пояснення внутрішньогрупового фаворитизму й міжгрупової дискримінації.
44. Емпіричні дослідження міжгрупових відносин: «табірні експерименти» М. Шерифа.
45. Поняття соціального стереотипу, упередження та дискримінації.
46. Види та причини соціальних упереджень.
47. Поняття, форми та види дискримінації.
48. Поняття, стадії, структура й функції конфліктів.
49. Типологія конфліктів.
50. Вирішення конфліктів і стилі поведінки в них.
51. Переговори як спосіб врегулювання конфліктів.
52. Методологія дослідження й поняття великих соціальних груп.
53. Соціальна психологія класів.
54. Соціальна психологія етнічних груп.
55. Поняття й види колективної поведінки.
56. Натовп, її види й особливості функціонування.
57. Паніка та фактори її виникнення.
58. Основні підходи до вивчення поведінки натовпу.
59. Масове суспільство і масова поведінка.
60. Соціальні рухи.